

VÁROS ALPOLGÁRMESTERE

2051 Biatorbágy, Baross Gábor utca 2/a. • Telefon: 06 23 310-174
Fax: 06 23 310-135 • E-mail: szakadati.laszlo@biatorbagy.hu •
www.biatorbagy.hu

ELŐTERJESZTÉS

Mezőgazdaságunk és Természeti környezetünk általános helyzete Biatorbágyon

Bevezetés

Biatorbágyon 1990. óta nagy fejlesztések, beruházások valósultak meg az "ÉPÍTETT KÖRNYEZET" területén, ugyanakkor a "TERMÉSZETI KÖRNYEZETRŐL" kissé megfeledkezett a város.

Ez a szemlélet eredményezi, hogy önkormányzatunk napjainkban is az épített, építendő "MŰTÁRGYAK" létesítésének lázában ég, miközben a természet folyamatosan jelzi a növekedés határait.

A korábbi időszakokban oly természetes gyümölcs és szőlő (bor) termesztés fokozatosan háttérbe szorult, kevesen művelik napjainkban a mezőgazdasági földterületeket. A foglalkoztatás áthangolódott Budapestre és a kiépült ipari, kereskedelmi és egyéb szolgáltatások irányába.

Városunk egyik legnagyobb vonzerejét jelentik a közeli autópályák ellenére viszonylag csendes környezet, az erdők, az élővizek (patakok, tavak, források) rendszere, erdei, mezei állatok közelsége (vadászterület), parkok, árok, árokpártok, zöld közterületek sora, honos állatok, madarak gazdag választéka.

Általánosságban azonban sajnós elmondható, hogy több esetben kellő körültekintés nélkül avatkoztunk be a környezet állapotába, bár a civil szervezetek erre többször is felhívták a figyelmet. Valójában azonban az önkormányzati döntéseink során a természeti környezet megbecsülése eddig nem esett kellő súllyal latba.

Az elmúlt időszak néhány környezeti káreseményéről vázlatosan:

1., **1984-1990 között** Torbágyon, a Dózsa György úttal párhuzamos árkot betemették, melynek mélyén kb.1-1,5 méter mélyen betongyűrűs csatorna szállította a Katalin hegyről, majd az Állomástól lezúduló vizet a Füzes patakba. A feltöltött árok mélyén a csapadékvíz-elvezető napjainkban is működik, de ellenőrzése, tisztítása, karbantartása szinte lehetetlen a betemetés miatt kialakult 10-12

méteres mélység miatt. A mélyben ellenőrizetlen betongyűrűs elvezetés következtében a környéken itt-ott források törnek elő, házak vizesednek. Mindez jelzi, hogy a mélyben nincs minden rendben, ehhez az építő beavatkozáshoz nagyobb odafigyelés kellett volna!

2., **2010-őszén**, a szokatlanul esős nyarat követően olyan lakóterületek pincéi is víz alá kerültek Bián, ahol a talajvíz korábban sohasem jelentkezett. Ilyen volt a Szabadság út - Bethlen Gábor út közötti terület. Egy hidrológiai elemzés kiderítette, hogy a magas talajvízszintet a fegyelmezetlen és helytelen telekkialakítások, árokbetemetések, közművezeték-építések, útépítések okozták. Ugyanez a helyzet fordult elő a Szabadság út, Petőfi utca, Levél utca, Lomb utca, Fűzes utca környékén is. Magas vízállású "talajvizes medencék" alakultak ki a természet rendjébe történő helytelen beavatkozások miatt.

3., **A város határában** (Ipari Park) jelentős számú, nagy betonfelületeket és lapostetős épületeket kialakító beruházások történtek. Így fordulhat elő napjainkban, hogy az egykori „Rynart” területről eső esetén nagy mennyiségű csapadékvíz áramlik a Forrásvölgy irányába. Az elvezetésére kiépített nyílt, burkolt árok több részben széttöredezett és használhatatlanná vált, szabad lefolyást engedve a lezúduló csapadékvizeknek a Madár-forráshoz. Jelenleg a területet rehabilitálnunk kell, a megoldás kidolgozása a Beruházási és Vagyongazdálkodási Osztályon elindult, de vajon a műtárgyak újjáépítésén, a technikai megoldáson, a költségek vállalásán kívül lesz-e végre elég figyelmünk ezek után a környék és az egész város területén a természeti környezet méltóságának helyreállítására?

A környezetet romboló károk egyre nyilvánvalóbbá teszik, hogy a „TERMÉSZETI KÖRNYEZET” rangját helyre kell állítani, **a mai Biatorbágnak ez egy nagyon időszerűvé vált feladata!**

Ehhez elsőként szükséges a természeti környezetünk elemeinek átfogó megismerése. Szükségesnek tartom egy adatbázis létrehozását, melynek ismeretében a tájhasználat szabályozását is meg lehetne határozni. Egyfajta térinformatikai értékkataszterről beszélünk, amely tartalmazná a legszükségesebb paramétereket (telkek mérete, közművesítettség mértéke, művelési ág formája, építési és egyéb szabályozás, talajadottságok, piaci érték meghatározása, a tulajdonosi, művelői életképesség számbavétele, stb.).

Napjainkban a fenntarthatóság biztosítására, és jelenlegi környezettünk állapotának megőrzésére, javítására számos pályázati program/projekt kerül kiírásra, hiszen a Magyar Kormány is felismerte annak jelentőségét, hogy egészséges, élhető környezet nélkül nem működik semmi.

Egyik ilyen pályázati lehetőség a zártkertek rehabilitációja a Földművelésügyi Minisztérium kiírásában.

Pályázati lehetőség

A Földművelésügyi Minisztérium a 2015-ben indult zártkerti revitalizációt célzó nemzeti programja idén újra pályázható lesz a magyarországi önkormányzatok számára. Az összesen 300 millió forintos támogatás igénybevételére egyedi kérelmek benyújtásával nyílik lehetőség **2016. június 28-ig** bezáróan.

A minisztérium szükségesnek tartotta egy olyan program elindítását, amely a hagyományokat életben tartó, a szőlő- és gyümölcsstermelésre alapozó, az öngondoskodást segítő, a kétkezi munkával elért sikereket ismeri el. Az idei program keretében olyan mentorálással kísért mintaprogramok juthatnak vissza nem térítendő támogatáshoz, melyek során zártkerti fekvésű földrészlet revitalizációja valósul meg igazoltan őshonos vagy tájfajta növény telepítésével, közösségi termelés mellett.

Hazánkban jelenleg mintegy 200.000 hektár zártkerti ingatlan található, melyek nagy része elhanyagolt, gondozatlan terület, jellemzően a települések határában lévő, főként kézimunkával művelhető, apróparcellás szőlő- és gyümölcssterületek. A program célja az egykori zártkerti, elhanyagolt területek újjáélesztése, a vidéki emberek értékmegőrző, élelmiszer önellátó képességének segítése. A zártkertek eredeti funkcióinak megőrzésével a gazdálkodás újraindítható, hiszen az önkormányzat koordinálásában a településen élő lakosság egy része a zöldség- és gyümölcsstermesztésbe még bevonható, amely megoldást jelenthet a helyi termékek felértékelésében, az öngondoskodás felerősödésében, a vidéki népesség életfeltételeinek javításán túl a helyi kulturális élet fellendítésében is.

A Minisztérium tájékoztatása alapján a 2015-ben elindított program keretében 15 db egykori zártkert revitalizációja valósul meg mindösszesen mintegy 147,6 millió forint támogatásból. Ezen fejlesztések megvalósítása jelenleg is zajlik. A programot egyre növekvő érdeklődés jellemzi.

A vidékfejlesztésért felelős államtitkár szerint a mostani program tapasztalatainak összegzése után bővítenék a projektet, így nem kizárt, hogy a jövőben pályázni lehet majd akár a zártkertekhez tartozó út, vízvételi lehetőség vagy éppen a vadkerítés megépítésére.

Az idei program során projektenként a tárca legfeljebb 10 millió forint támogatást kíván nyújtani, a rendelkezésre álló forráskeret alapján, így akár 30 önkormányzat is megvalósíthatja fejlesztését.

Összefoglalás

Az építendő tárgyi, anyagi kultúra mellett alapvetően fontossá vált napjainkra – ahogyan mindig is fontos volt – hogy itt Biatorbágyon is becsüljük meg jobban a természeti környezetünket. A természetes élőhelyeket, honos növényeket, erdőket, állatokat, tegyük széles körben közkedvelté a közterületi növénykultúra ápolását és kezelését. Ezekkel együtt – belső parkjaink, tereink szépítésének, ápolásának mintájára – foglalkoznunk kell az üdülő területek körülményeivel, a zártkertek működési feltételrendszerével, a közterületi fák rendszeres nyírásával, ajánlások kidolgozásával termőföldjeink megmentésére (nitrátosodás), de a város belterületén is hiányzik a faültetés, ápolás, telepítés kultusza. Javaslom, hogy önkormányzatunk fordítson az eddigieknél sokkal nagyobb gondot a természeti környezet ápolására, megbecsülésére. Legyen ennek a területnek gazdája a Hivatalban, és vegyük fel a kapcsolatot a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóságával.

Az épített környezet további fejlesztése - a bölcsődétől az óvodákon, általános iskolákon keresztül egy középiskoláig, a sportolási, egészségügyi, hitéleti, turisztikai és kulturális lehetőségek folyamatos bővítése - mellett a természeti környezet mind nagyobb megbecsülése is hozzátartozik ahhoz az egészséges jövőképhez, amely szellemi életünket jellemezheti. Így állhat össze az a harmónia, amely méltón örökölni adható!

2016. május 10.

Szakadáti László

alpolgármester

Határozati javaslat

Biatorbágy Város Önkormányzata Képviselő-testületének sz. határozata

Mezőgazdaságunk és Természeti környezetünk általános helyzetével összefüggő kérdésekről Biatorbágyon

Biatorbágy Város Önkormányzatának Képviselő-testülete megtárgyalta a Mezőgazdaságunk és Természeti környezetünk általános helyzete Biatorbágyon előterjesztést. Az abban felvázoltak alapján javaslatot teszek az alábbi pontok elfogadására.

1.,Biatorbágy Önkormányzata pályázatot nyújt be a Földművelésügyi Minisztérium által kiírt „zártkerti revitalizáció” című projektre.

2.,Megfelelő előkészítést követően megrendelünk az Érték-Térkép Kft-től egy tanulmány elkészítését, Biatorbágy természeti, környezeti állapotának, elemeinek átfogó felmérésére és elemzésére, mely a kialakítandó értékkataszter alapjául szolgál majd.

3.,Felvesszük a kapcsolatot a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatósággal a szorosabb együttműködés kialakítása érdekében.

4.,A Bizottság javasolja, hogy a Polgármesteri Hivatal Beruházási és Vagyongazdálkodási Osztályán 1 fő dolgozó a jövőben gazdája és gondozója legyen a természeti környezettel való állandó foglalkozásnak, a szakterület megbecsülésének.

A Képviselő-testület megtárgyalta az előterjesztést és az alábbi pontokat hagyja jóvá:

.....
.....
.....
.....

A felmerülő költségek fedezetét a tervezési keret terhére biztosítja.

Határidő:

Felelős:

Végrehajtásért felelős:

Tarjáni István s. k.
polgármester

dr. Kovács András s. k.
jegyző

a kiadmány hitelélül:

.....
jegyzőkönyvvezető